

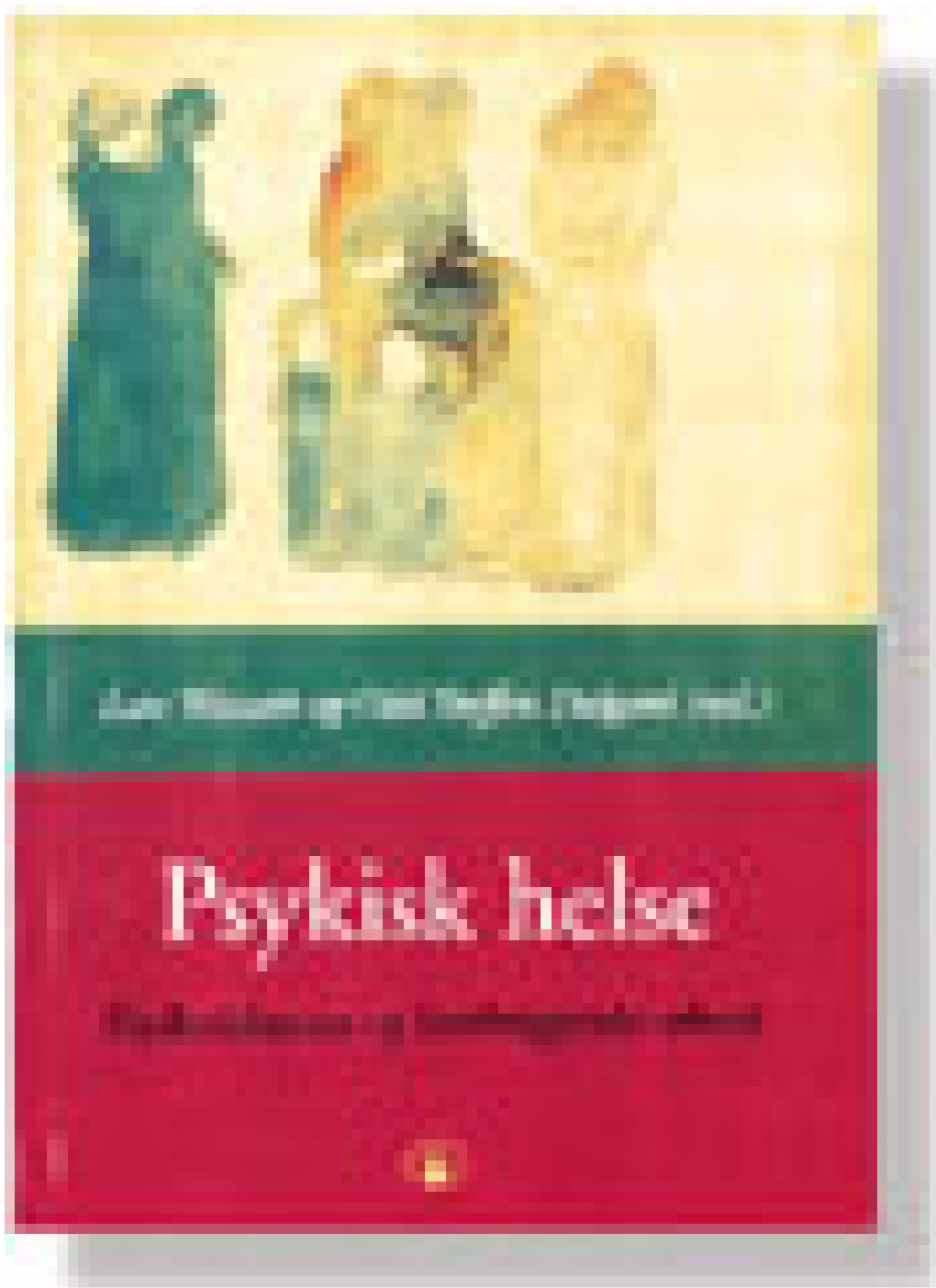

Kan psykiske lidelser forebygges?

BOKOVERSIKT

Boken henvender seg til fagpersoner i helse- og sosialsektoren og andre som er opptatt av psykisk helsearbeid. Den handler om forebygging av psykiske lidelser i videste forstand, og gir en oversikt over den kunnskap vi i dag rår over innen barne- og ungdomspsykiatri og voksenpsykiatri. Forfatterne er erfarne klinikere og forskere fra dette feltet.

I forordet understrekes det at psykiske lidelser i dag utgjør en stadig større del av sykdomsbildet og helseutgiftene globalt og nasjonalt, og at forebygging på denne bakgrunn er svært viktig.

Den første av bokens fire hoveddeler belyser sentrale begreper innen forebygging og epidemiologi. Likeledes belyses forholdet mellom arv og miljø med spesiell vekt på den senere tids forskningsresultater. Stresssårbarhetsmodellen gjennomgås, og denne ligger til grunn for mye av det boken står for.

I annen og tredje del tar man for seg hovedgruppene av symptomlidelser for henholdsvis barn/ungdom og voksne ut fra et forebyggings- og risikoperspektiv. Det er egne kapitler om barns utvikling, omsorgssvikt overfor barn og alderspsykiatri.

Fjerde og siste del tar for seg praktiske sider ved forebygging i norsk helsevesen i dag med gjennomgang av kommunehelsetjenesten, bedriftshelsetjenesten, spesialisthelsetjenesten og Forsvarets sanitet. Det gis også eksempler på etablerte forebyggende tiltak. Avslutningsvis drøftes fremtidige utfordringer i det forebyggende arbeidet, hvor det særlig er behov for dokumentasjon av hva som er virksomt. Her fremstår kompleksiteten i feltet som et stort problem, men derved også som en tilsvarende utfordring.

Et lite minus er at formlene for sensitivitet og spesifisitet er uriktige (s. 52, nevneren i formlene). Positivt er den helhetlige forståelsen der samspill mellom ulike faktorer vektlegges. Dette fører til at det virker helt naturlig (og svært positivt) at barne- og ungdomspsykiatri og voksenpsykiatri har fått plass mellom de samme permene. Boken er i paperback og har en litt kjedelig og kompakt layout. Inndelingen med mange overskrifter gjør den lett å finne frem i.

Selv med mange forfattere fremtrer boken som helhetlig og det er god, spennende lesing. For de aller fleste kapitlene er det henvisninger for den som vil fordype seg. Boken egner seg først og fremst for de som arbeider innen psykiatri, primærhelsetjeneste og traumerelaterte sammenhenger. Somatisk sykdom kan ofte oppleves som et psykisk traume for pasient og pårørende, og kan utløse traumerelaterte psykiske reaksjoner og lidelser. Boken vil derfor også egne seg godt for kolleger innen de fleste fagområder.

John Olav Roaldset

Psykiatrisk avdeling

Sentralsjukehuset i Møre og Romsdal

Ålesund

Publisert: 30. april 2001. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 24. juni 2026.